SPIL IN SPECIAAL ONDERWIJS

Begroting 2022
Meerjarenbegroting 2023-2025
Stichting Speciaal Onderwijs Fryslân

oktober 2021

Inhoud

1 Managementsamenvatting 3
1.1 Bijzondere ontwikkelingen 3
1.2 Overige ontwikkelingen 4
2 Meerjarenbegroting 6
3 Toelichting 7
3.1 Toe- en afname baten en lasten 7
3.2 Baten- en lastenverloop 8
4 Investeringsbegroting 9
5 Prognosebalansen 10
6 Leerlingenaantallen 11
6.1 Ontwikkeling leerlingenaantallen 11
6.2 Ontwikkeling per categorie 12
7 Risicoparagraaf 13
Bijlage A Formatiebudgetten 2022-2023 16
Bijlage B Verbijzondering exploitatietekort 2022 17
Bijlage C Bronnen 18

	Status begrotingsbeleid
25-10-2021	Principebesluit CvB
01-11-2021	CvB vraagt advies aan GMR (6 weken termijn)
24-11-2021	Bespreken begroting met de Financiële Commissie
06-12-2021	CvB neemt een voorgenomen besluit
15-12-2021	Reactie GMR (advies begroting, instemming formatiebudgetten)
22-12-2021	Begroting wordt ter goedkeuring aangeboden aan de RvT
23-12-2021	CvB stelt de begroting vast

1 Managementsamenvatting

SO Fryslân is een overkoepelende stichting van zeven scholen in het speciaal onderwijs. In schooljaar2021-2022 heeft de stichting 1182 leerlingen en een begroting van 30 mln. euro. De missie van SO Fryslân is: ***"de leerlingen zo goed mogelijk voor te bereiden op een zo zelfstandig mogelijke en passende plek in de maatschappij"****. Deze missie wordt gerealiseerd met 580 medewerkers[1] (373 FTE).*

De functie van de begroting is het tijdig in kaart brengen van de invloed van externe en interne ontwikkelingen op de financiële situatie. De begroting heeft daarmee een belangrijke rol in de Planning & Control-cyclus als onderdeel van het financieel instrumentarium. In deze cyclus wordt op systematische wijze inhoud gegeven aan het proces van richting geven (het besturen/plannen) en het op koers houden (beheersen/control) van de organisatie.

Bij het opstellen van de begroting 2022 is onder andere de Kaderbrief als uitgangspunt gehanteerd. Deze Kaderbrief, die door het College van Bestuur op 6 september 2021 is vastgesteld, is mede gebaseerd op het Strategisch Beleidsplan 2019-2023. In deze Kaderbrief zijn de richtlijnen en randvoorwaarden voor de begroting weergegeven en de gevolgen benoemd van de externe en interne ontwikkelingen rond SO Fryslân.

De Begroting 2022 maakt deel uit van de rollende meerjarenbegroting[2]. Deze geeft een financiële doorkijk naar het kalenderjaar 2025. Uitgaande van gelijkblijvende leerlingenaantallen vanaf de laatste teldatum laat de meerjarenprognose geen grote bewegingen zien.

Over de opgestelde begroting is een adviesaanvraag bij de GMR ingediend. Nadat de begroting 2022 goedgekeurd is door de Raad van Toezicht en de GMR haar advies heeft gegeven, zal het College van Bestuur het document definitief vaststellen.

In oktober 2020 is besloten om de scholen m.i.v. het kalenderjaar 2021 uit te rusten met een eigen algemene reserve. Dit geeft de school meer autonomie en verantwoordelijkheid. Hierdoor kunnen schooldirecteuren financieel plannen door 'te sparen' dan wel incidenteel 'negatief' te begroten. Op deze manier ontstaat er ruimte voor de schooldirecteuren om financiën en personele formatie over langere tijd te plannen.

1.1 Bijzondere ontwikkelingen

In 2021 hebben zich enkele bijzondere ontwikkelingen voorgedaan, waarvan de gevolgen in financiële zin ook in komende jaren in eniger mate merkbaar zullen zijn.

Corona
Ook in 2021 hebben we nog te maken met het coronavirus en heeft dit nog een flinke impact op het onderwijs. Zo werd er in het eerste half jaar nog volop op afstand les gegeven, wat van zowel leerlingen als collega's flinke aanpassingen heeft vereist. Na een periode van enige rust, wordt er nu weer fysiek onderwijs gegeven.

[1] Peilmaand september 2021
[2] 'Rollend' houdt in dat ieder kalenderjaar de meerjarenbegroting wordt bijgesteld op grond van exploitatieresultaten en nieuwe inzichten in de ontwikkeling van baten en lasten.

Onderhandelaarsakkoord CAO PO
In oktober 2021 is er een onderhandelaarsakkoord gesloten over een nieuwe cao primair onderwijs. Voor alle medewerkers in het onderwijs stijgt het loon met 2,25% met terugwerkende kracht tot 1 januari 2021. Deze salarisverhoging is verwerkt in de begroting 2022.
Over de 500 miljoen die het demissionaire kabinet recent beschikbaar heeft gesteld per 2022 voor de verbetering van salarissen in het primair onderwijs, maken de PO-Raad en onderwijsvakbonden afspraken in de cao voor 2022.

Extra financiële middelen
Het Ministerie heeft het 'Nationaal Programma Onderwijs' afgekondigd en incidenteel geld beschikbaar gesteld voor de komende twee schooljaren. Daarnaast is een subsidie 'Extra Hulp in de Klas' gehonoreerd voor de scholen. Als laatste is er nog een subsidie aangevraagd voor 'Impuls en innovatie bewegingsonderwijs' voor het SO. Concrete plannen zijn door de scholen gemaakt om de middelen de komende jaren in te zetten. De financiële gevolgen van deze extra middelen zijn niet verwerkt in de begroting maar 'geparkeerd' op de balans om de reguliere exploitatie niet te vervuilen en de subsidies te kunnen bewaken.

Aantal leerlingen:
Op stichtingsniveau zijn de leerlingenaantallen ongeveer gelijk aan de vorige teldatum (minus2). Lyndensteyn en VSO Talryk hebben te maken met een leerlingendaling, de overige scholen hebben voornamelijk te maken met stabiliteit of lichte groei van het aantal leerlingen. Een uitzondering hierop is It Twalûk, deze school groeit met 14 leerlingen ten opzichte van 1 oktober 2020.

1.2 Overige ontwikkelingen

Huisvesting
In 2021 was er in de begroting rekening gehouden met een extra investering in een nieuwe locatie van de Duisterhoutschool in Heerenveen. De beoogde locatie heeft een andere bestemming gekregen waardoor er wederom gezocht moet worden naar een nieuwe plek. De eerder genoemde investering is doorgeschoven naar kalenderjaar 2022. Deze investering betreft eerst een korte termijn oplossing; samen met de gemeente wordt gewerkt aan een lange termijn huisvestings-oplossing. Voor school Lyndensteyn worden plannen ontwikkeld voor (ver)nieuwbouw. Hiervoor is een huisvestingsaanvraag ingediend. Met de Gemeente Opsterland vindt overleg hierover plaats in combinatie met de actualisatie van het integraal huisvestingsplan. De SO-locatie Larix van It Twalûk is sterk verouderd, voor dit gebouw staat nieuwbouw gepland in 2023. Hierbij wordt samenwerking gezocht met het KDC De Vlieger (Alliade). De projectgroep is druk bezig met de locatiekeuze en vormgeving van de samenwerking. Vermoedelijk zal de nieuwbouw begin 2024 óf begin 2025 gereed zijn (afhankelijk van al dan niet gefaseerd bouwen). Voor de VSO-locatie van It Twalûk is een verduurzamingtraject in gang gezet. In 2021 vinden de voorbereidingen plaats; de uitvoering staat gepland voor 2022. Als laatste heeft SO Fryslân te maken met 'Samen Kansrijk', in 2021 heeft de architectenselectie plaatsgevonden, de nieuwbouw staat gepland voor 2024.

Verbetertraject
Sinds 2020 is er sprake van een verbetertraject op De Wingerd. De verwachting is dat dit traject in het voorjaar 2022 eindig zal zijn en het een plek kan krijgen op de agenda van de school.

Investeringen 2022
Naast de reguliere investeringen voor vervanging zijn er dit jaar ook weer incidentele investeringen opgenomen. De incidentele investeringen hebben betrekking op de zonnepanelen van It Twalûk en extra investeringen in de nieuwe locatie van de Duisterhoutschool in Heerenveen. Beiden waren opgenomen in de investeringsbegroting 2021 maar worden doorgeschoven naar 2022.

College van Bestuur Stichting SO Fryslân

Drachten, oktober 2021

2 Meerjarenbegroting

Exploitatie (x € 1.000)		Werkelijk 2020	Begroting 2021	**Begroting 2022**	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
3	**Baten**						
3.1	Rijksbijdragen	28.517	28.003	**28.581**	28.328	28.389	28.446
3.2	Overige overheidsbijdragen	166	136	**136**	136	136	136
3.5	Overige baten	1.877	1.791	**1.476**	1.476	1.476	1.476
	Totaal baten	30.560	29.930	**30.194**	29.940	30.001	30.059
4	**Lasten**						
4.1	Personele lasten	26.494	26.596	**26.888**	25.877	25.938	25.996
4.2	Afschrijvingen*	540	575	**500**	529	529	529
4.3	Huisvestingslasten	1.731	1.753	**1.593**	1.586	1.586	1.586
4.4	Instellingslasten	1.830	1.701	**1.803**	1.798	1.798	1.798
	Totaal lasten	30.595	30.625	**30.784**	29.790	29.851	29.909
5	**Financiële baten en lasten**	1	**0**	**0**	0	0	0
Netto resultaat		**-34**	**-695**	**-590**	**150**	**150**	**150**

**Toelichting op de afschrijvingen:*
De verwachting is dat de omvang van de afschrijvingen en de vervangende investeringen per jaar nagenoeg gelijk zijn. Om deze praktische redenen is deze post in de meerjarenprognose gelijk gehouden.

Resultaat afgelopen jaren
In de afgelopen jaren is er een impuls gegeven aan Innovatie Passend Onderwijs, Integraal Personeelsbeleid , Communicatie en Cultuur.

Negatief resultaat 2022
In 2022 wordt er onder andere opnieuw geïnvesteerd in het kader van Onderwijsontwikkeling, Personeelsbeleid en Energie neutrale scholen (zie 2.3 ‘Extra impulsen 2022’ van de Kaderbrief).

Resultaat 2023 tot en met 2025.
Over de kalenderjaren 2023, 2024 en 2025 is er weer een positief exploitatiesaldo begroot, waaruit blijkt dat de stichting ‘in control’ is. Eventuele impuls-investeringen over deze jaren staan niet in het meerjarenoverzicht, omdat daar nog niets over bekend is. Aan de hand van de actuele beleids-speerpunten in relatie tot de stand van het eigen vermogen wordt van jaar tot jaar een beslissing genomen over de wenselijkheid van extra investeringen.

3 Toelichting

De begroting van 2022 sluit met een negatief resultaat. Dit is in overeenstemming met het vastgestelde Vermogensbeleid van SO Fryslân, dat ruimte biedt in verband met stabilisatie of afname van het eigen vermogen van de stichting ten gunste van het onderwijs.

SO Fryslân heeft hierdoor de financiële ruimte om ook het komende kalenderjaar een impuls te geven aan meerdere beleidsspeerpunten. Een nadere specificatie van het exploitatietekort wordt gegeven in bijlage B.

3.1 Toe- en afname baten en lasten

In onderstaand overzicht wordt samengevat welke begrotingsposten in de meerjarenbegroting toe- en afnemen. Posten die gelijk blijven worden niet nader toegelicht.

Factoren waardoor de <u>baten toenemen</u>

1. De Rijksbijdragen nemen in 2022 toe ten opzichte van 2021 door de indexatie van de vergoedingen (prijs).

Factoren waardoor de <u>lasten toenemen</u>

1. De personele lasten nemen in de periode 2022 toe ten opzichte van 2021 door de stijging van de loonkosten (prijs) en een grotere structurele inzet van formatie (hoeveelheid).
2. De personele lasten stijgen in 2022 tevens in verband met incidentele inzet (impulsen).
3. De afschrijvingslasten nemen in de periode 2023-2025 toe door incidentele investeringen in 2021 en 2022.

Factoren waardoor de <u>baten afnemen</u>

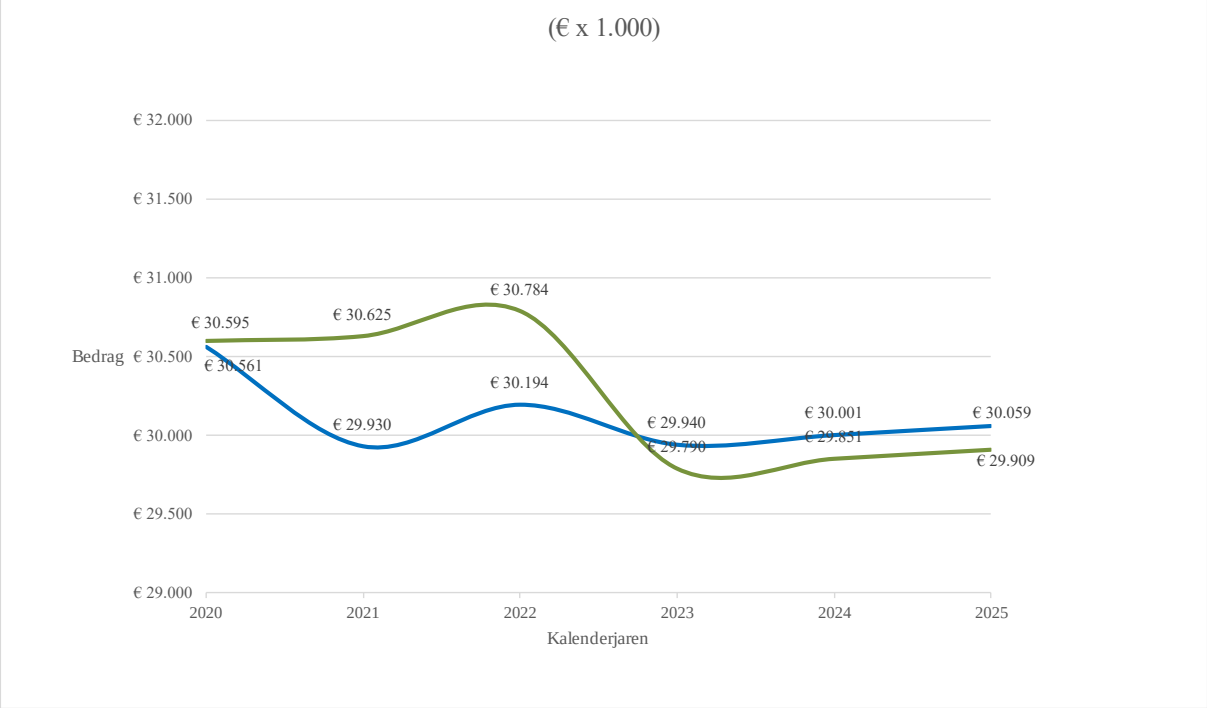
1. De overige baten nemen o.a. af door een lagere bijdrage vanuit de samenwerkingsverbanden i.v.m. het tripartiete akkoord.

Factoren waardoor de <u>lasten afnemen</u>

1. De personele lasten nemen in 2023, 2024 en 2025 af ten opzichte van 2022 i.v.m. incidentele impulsen in 2022 en lager vast te stellen formatiebudgetten als gevolg van minder categorie 2 en 3 leerlingen.
2. De afschrijvingslasten nemen in 2022 af ten opzichte van 2021. Als gevolg van het ‘in de cloud’ werken worden servers niet meer vervangen, zodat de afschrijvingen onder de post ICT teruglopen. Vanaf 2022 zijn de afschrijvingslasten constant gehouden als ‘vervangingsafschrijvingen’.
3. De huisvestingslasten nemen in 2022, 2023 en 2024 af ten opzichte van 2021, omdat voor dat jaar impuls-investeringen waren meegenomen.
4. De huisvestingslasten nemen in 2022 af t.o.v. 2021 i.v.m. incidentele huisvestingslasten in 2021.

3.2 Baten- en lastenverloop

In onderstaande grafiek wordt het begrote baten (blauwe lijn) en lasten (groene lijn) over de jaren zichtbaar. Over de kalenderjaren 2023, 2024 en 2025 'duikt' de groene lijn (lasten) weer onder de blauwe lijn (baten), waaruit blijkt dat de stichting 'in control' is.

4 Investeringsbegroting

Er wordt in 2022 een totale investering verwacht van € 1.406.400. Naast de reguliere vervangingsinvesteringen wordt er het komende jaar extra geïnvesteerd in de 'Energie-neutrale scholen' en de inrichting van de nieuwe locatie van de Duisterhoutschool.

Investeringen 2022		
Reguliere vervangingen		
ICT	€ 259.400	
Inventaris	€ 340.500	
Onderwijsleerpakket	€ 56.500	
Vervoer	€ -	
Subtotaal		€ 656.400
Extra investeringen (incidenteel)		
Inrichting nieuwe locatie Duisterhoutschool	€ 600.000	
Energie-neutrale school It Twalûk	€ 150.000	
Subtotaal		€ 750.000
Totale investering		€ 1.406.400

Toelichting op de reguliere vervangingen:

ICT:
Voor dit onderdeel wordt er gestreefd naar een zogenaamde 'dakpanconstructie', zodat de investeringen min of meer stabiel blijven en scholen blijven beschikken over de meest actuele apparatuur. In 2022 wordt er een inhaalslag gemaakt m.b.t. laptops e.d. Door het thuiswerken is hier meer behoefte aan dan vaste apparatuur. De laptops zullen zoveel mogelijk 'centraal' worden ingekocht om de beste prijs te krijgen.

Inventaris en Onderwijsleerpakket:
Deze investeringen betreffen reguliere vervangingen van de afgeschreven materialen.

***Toelichting op de extra investeringen*:**

De post 'Investeringen in Energie-neutrale scholen' betreft een uitgestelde investering. It Twalûk had in de begroting 2021 zonnepanelen opgenomen, maar de daadwerkelijke investering zal in 2022 plaatsvinden.
De Duisterhoutschool heeft te maken met een nieuwe locatie in 2022. Voor dit gebouw zijn inrichting met een nieuwe inventaris en ICT-materialen en enkele bouwkundige aanpassingen ter verfraaiing nodig (ook een uitgesteld investering uit 2021).

5 Prognosebalansen

In 2022 wordt uitgegaan van een investering van € 1.406.400 versus € 704.350[3] in 2021. Verder wordt er rekening gehouden met afschrijvingslasten van € 527.292 en € 499.529 over respectievelijk 2021 en 2022. Afschrijvingen zijn wel kosten, maar geen uitgaven. Tussen 2020 en 2022 neemt het eigen vermogen af met € 1.285.000. Dit is het gevolg van onttrekking van de begrote nettoresultaten van respectievelijk € 695.000 (negatief) en € 590.000 (negatief) over de jaren 2021 en 2022.

(x € 1.000)	Werkelijk 31-12-20	Prognose 31-12-21	Prognose 31-12-22
ACTIVA			
Materiële vaste activa	3.151	3.300	4.207
Vorderingen	2.822	2.822	2.822
Liquide middelen	6.351	5.506	4.009
Totaal activa	12.324	11.629	11.039
PASSIVA			
Eigen vermogen	6.867	6.172	5.582
Voorzieningen	964	964	964
Kortlopende schulden	4.493	4.493	4.493
Totaal passiva	12.324	11.629	11.039

In onderstaande tabel zijn de financiële kengetallen weergegeven die voortvloeien uit de begroting en de prognosebalans van 2022. SO Fryslân scoort hiermee binnen de bandbreedtes en boven de norm die wordt aangehouden voor het primair onderwijs. De ratio 'huisvesting' valt lager uit dan de norm in het primair onderwijs. De norm is gebaseerd op het reguliere basisonderwijs. Omdat het speciaal onderwijs meer (ondersteunende) personeelsleden per leerling heeft en een kleinere groepsgrootte kent, zijn de totale personele lasten relatief hoog en valt de huisvestingsratio lager uit.

Uitgaande van deze kengetallen en het Risicoprofiel kunnen we concluderen, dat de stichting ook in 2022 *in control* zal zijn.

Financiële kengetallen 2022	SO Fryslan	Norm
Weerstandsvermogen	20%	10-40%
Solvabiliteit	51%	40%
Huisvestingsratio	7%	10%

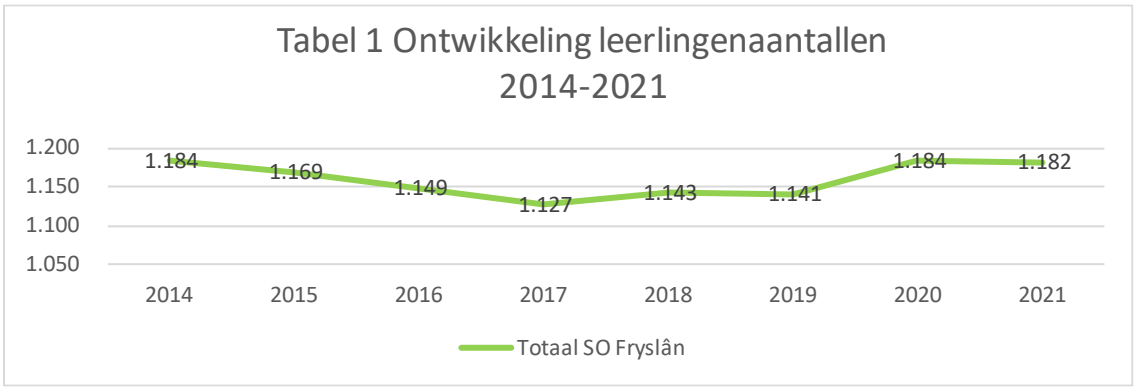
[3] De uitgestelde investeringen + bijbehorende afschrijvingslasten eruit gehaald(dubbeling)

6 Leerlingenaantallen

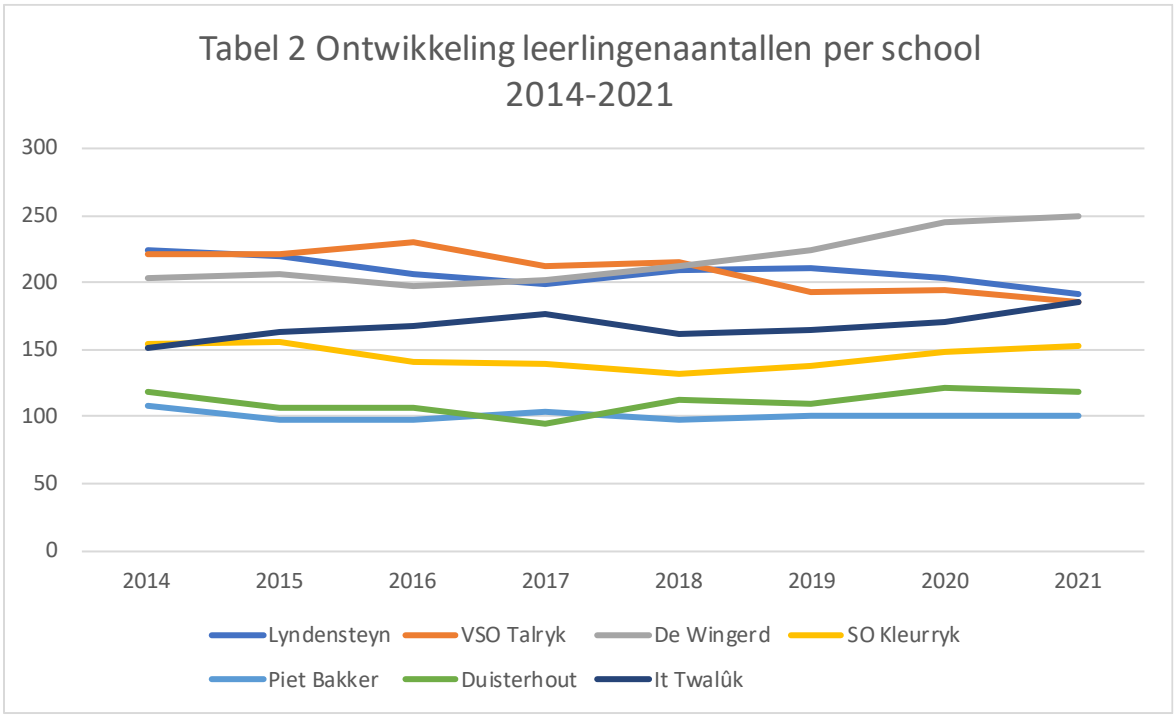
6.1 Ontwikkeling leerlingenaantallen

Ten opzichte van 1 oktober 2020 is er per 1 oktober 2021 een afname van 2 leerlingen. Hiermee zijn de aantallen op stichtingsniveau stabiel. Wel kunnen we constateren dat er een groei zit in het SO en een afname in het VSO. Het VSO heeft dit jaar te maken met extra uitstroom, vorig schooljaar is een aantal leerlingen een jaar langer op school gebleven om certificaten je halen voor een betere start op arbeidsmarkt. Een verdere analyse gaat nog plaatsvinden. In totaal heeft SO-Fryslân plusminus even veel leerlingen als op 1 oktober 2014 (start van Passend Onderwijs).

De ontwikkeling van de leerlingaantallen is op stichtingsniveau weergegeven in onderstaande grafiek (tabel 1) over de periode 2014-2021, ofwel vanaf de invoering van Passend Onderwijs tot en met de laatste 1 oktober-telling.

De ontwikkeling van de leerlingenaantallen per school is weergegeven in onderstaande grafiek (tabel 2) over de periode 2014-2021.

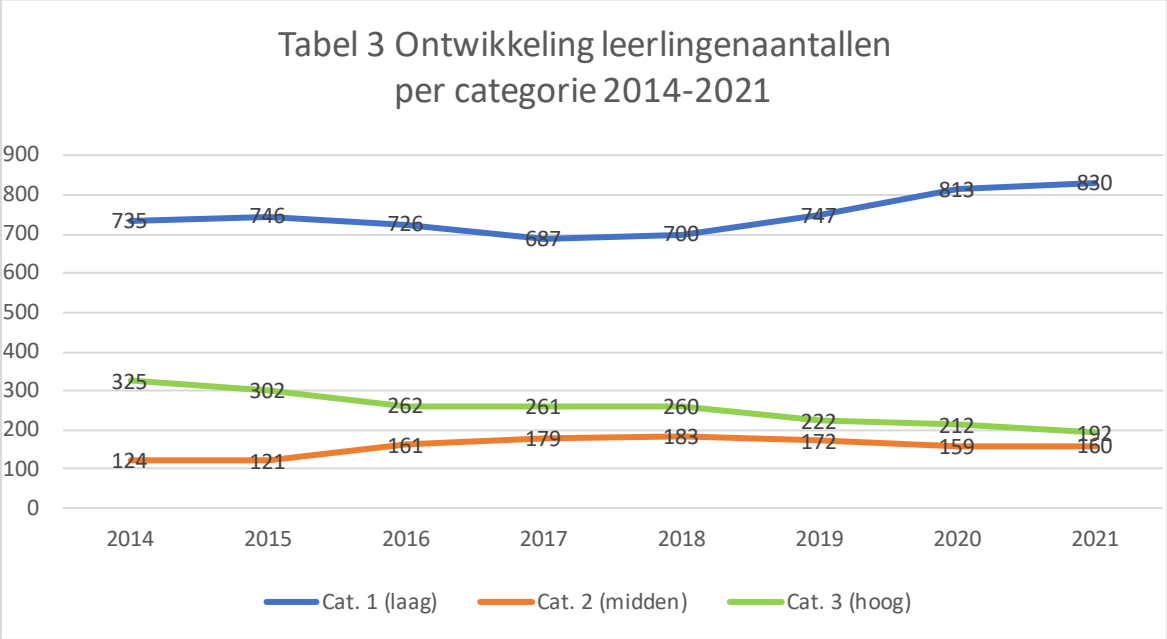

6.2 Ontwikkeling per categorie

Tabel 3 geeft een grafisch beeld van de toe- en afname van het leerlingenaantal per categorie:

- 1 lage bekostiging
- 2 midden-bekostiging met een tijdelijk karakter
- 3 hoge bekostiging

De verhouding tussen categorie 1- en 2-leerlingen (lage en midden- bekostiging) en categorie 3-leerlingen (hoge bekostiging) binnen de leerlingenpopulatie is veranderd. Vanaf 2014 is een sterke afname van categorie 3 leerlingen waar te nemen (minus 41%), dit betekent dan ook een afname in financiering. Dit heeft onder andere te maken met de inhoudelijke criteria die de samenwerkings-verbanden hanteren bij het afgeven van een toelaatbaarheidsverklaring.

7 Risicoparagraaf

Op 8 juli 2019 is door het externe bureau Controlgroep bv het financieel risicoprofiel voor SO Fryslân opnieuw bepaald. Een belangrijke gronddoelstelling is het borgen van de financiële continuïteit.
De conclusie is, dat de financiële risico's ten opzichte van 2016 zijn toegenomen. Daarom is het benodigde buffervermogen (onderdeel van de algemene reserve) ook hoger vastgesteld.
Het minimale buffervermogen is in 2019 vastgesteld op 2,1 mln. Omdat de algemene reserve hoger is dan het geadviseerde buffervermogen hoeft er vanuit het risicoprofiel *geen* herschikking van de reserves plaats te vinden.
Bij toename van de financiële risico's moet gedacht worden aan het effect van minder sterke beheersmaatregelen met betrekking tot de personele lasten en een toename van de restrisico's en uitvoeringsrisico's in de bedrijfsvoering. Daarnaast zijn er in 2019 nieuwe risico's opgevoerd, met name het risico op hogere dan begrote lasten voor ziektevervanging en het risico op hogere dan begrote lasten voor het vervullen van vacatureruimte als gevolg van de schaarste op de arbeidsmarkt.

De rapportage[4] gaat in op de volgende onderwerpen:

Inschatten van de risico's wanneer het gaat om:

- Onvoorzienbare en onbeheersbare leerlingendaling;
- Financiële gevolgen van arbeidsconflicten;
- Instabiliteit en/of onvolledige indexatie van bekostiging;
- Onvolledige indexatie van bekostiging;
- Ambulante begeleiding;
- Hogere dan begrote lasten voor ziektevervanging;
- Arbeidsmarktschaarste: hogere dan begrote lasten voor het vervullen van vacatureruimte;
- Restrisico's;
- Uitvoeringsrisico in de bedrijfsvoering (vaste voet).

Inventariseren van de beheersmaatregelen om risico's te dempen:

- Kostenflexibiliteit in de personele en materiële lasten;
- In de exploitatie wordt rekening gehouden met 1 fte boventalligheid wegens uitval. Hierbij wordt uitgegaan van de GPL (Gemiddelde PersoneelsLast).

[4] Financieel risicoprofiel SO Fryslân d.d. 8 juli 2019 opgesteld door de Controlgroep

Ontwikkelingen 2021

- De leerlingenaantallen blijven min of meer stabiel t.o.v. 2020 (1 oktobertelling) (zie 6.1);
- Het aantal categorie 1-leerlingen neemt verder toe in 2021 terwijl categorie 2 en 3 afnemen. Dit heeft substantiële gevolgen voor de bekostiging per leerling in 2022-2023;
- Afname flexibele schil door arbeidsschaarste en door nieuwe wet- en regelgeving: Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB);
- Het Ministerie stelt 'incidenteel geld' beschikbaar (NPO, Extra hulp in de Klas, Impuls en innovatie bewegingsonderwijs). Door het tijdelijke karakter moet erop gelet worden dat er geen structurele verplichtingen worden aangegaan.
- Verduurzaming schoolgebouwen in samenwerking met de provincie en gemeenten.

Verwachte ontwikkelingen 2022

In het begrotingsjaar worden met betrekking tot de risicofactoren de volgende ontwikkelingen verwacht:

- Er is een sterke afname van de categorie 3-leerlingen. Hierdoor nemen de baten per leerling af en worden de formatiebudgetten 2022-2023 per leerling voor de scholen lager;
- De maatschappelijke ontwikkeling van een dreigend lerarentekort (arbeidsmarktschaarste), ook wat betreft 'vervanging wegens ziekte';
- Bovengenoemd risico als gevolg van arbeidsmarktschaarste wordt nog eens versterkt door de relatief onevenwichtige samenstelling van het personeelsbestand . Eénderde deel van het aantal medewerkers is ouder dan 55 jaar en zal dus binnen afzienbare termijn uit dienst treden. Bovendien veroorzaakt deze onevenwichtige opbouw een onderwijsinhoudelijk risico, omdat er enerzijds een verhoudingsgewijs geringe inbreng van recent opgeleide personeelsleden is, terwijl anderzijds een groot deel van de opgebouwde ervaring en deskundigheid van het zittende personeel binnen een korte periode verloren dreigt te gaan.
- (de komende 5 jaar stroomt 44,71 fte uit vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd (62 medewerkers))
- Wijziging bekostiging, verschuiving teldatum van 1 oktober naar 1 februari, éénmalige afboeking vordering (1.6 mln) inzake personele bekostiging per 31 december 2022.
- de verplichte stelselwijziging per 1 januari 2023 t.a.v. de voorziening onderhoud als gevolg van nieuwe wet- en regelgeving;
- Verdere toename van de rest- en uitvoeringsrisico's in de bedrijfsvoering door onder andere:
    Dit heeft gevolgen voor de algemene reserve en de kengetallen.
    - het risico op extra lasten als er niet wordt voldaan aan de AVG;
    - modernisering van het Participatiefonds, wat kan leiden tot meerkosten met betrekking tot ex-medewerkers;
    - de uitbreiding van het aantal locaties, wat zorgt voor extra materiële lasten;
    - mogelijke naheffingsaanslagen door het ontbreken van een kilometerregistratie voor bedrijfsauto's;
    - de waarschijnlijkheid, dat er ook in 2022 nog sprake zal zijn van corona.

Beheersmaatregelen 2022

Om de verwachte risico's het hoofd te bieden past SO Fryslân de navolgende beheersmaatregelen toe:

- Door natuurlijk verloop en het bewaken van voldoende flexibiliteit van de personele kosten kan er tijdig worden ingegrepen om te komen tot een sluitende begroting;
- Het ontwikkelen van beleid (strategische personeelsplanning), waarbij aandacht is voor de vergrijzing van het personeelsbestand;
- Budget voor 'Boeien en Binden' voor medewerkers, waaruit onder meer de opleidingen tot leraar, leraarondersteuner en directie worden bekostigd;
- In de exploitatie rekening houden met 1 fte boventalligheid wegens uitval;
- Langlopende inkoopcontracten worden zoveel mogelijk vermeden, om ook in de materiële sfeer zo flexibel mogelijk te blijven;
- AVG-wetgeving implementeren binnen de scholen en bewustwording van deze nieuwe wetgeving creëren bij het personeel;
- Het 'in gesprek' blijven met gemeenten, een permanent aandachtspunt;
- Onderzoek naar kilometerregistratie of afkoop hiervan in overleg met de Belastingdienst;
- Rekening houden met extra personeels- en materieel budget voor het inperken van het risico op besmetting door corona;
- Rekening houden met de restrisico's bij het bepalen van het buffervermogen (opgenomen in de algemene reserve).

Resumé

In 2019 is het financieel risicoprofiel van stichting SO Fryslân geactualiseerd. Na de invoering van Passend Onderwijs (vijf teldatums) kan er geconstateerd worden, dat er van onvoorziene en onbeheersbare leerlingendaling als gevolg van de invoering van dit nieuwe stelsel geen sprake is. Wel valt er een afname van vooral categorie 3-leerlingen te constateren. De hieruit voortvloeiende lagere bekostiging en lagere formatiebudgetten kunnen worden opgevangen binnen de personeels-exploitatie (flexibele schil en natuurlijk verloop). Tijdens het samenstellen van de begroting 2022-2025 is rekening gehouden met de eerder genoemde ontwikkelingen en beheersmaatregelen.

Bijlage A Formatiebudgetten 2022-2023

Het beleidsstuk 'Budget personeelsformatie SO Fryslân' is het uitgangspunt voor het vaststellen van de formatiebudgetten.

Onderstaande tabel geeft een overzicht weer van de formatiebudgetten voor schooljaar 2022-2023. Het formatiebudget kan in het voorjaar nog gecorrigeerd worden naar aanleiding van een substantiële groeitelling per 1 februari 2022. Alle scholen dienen zich te houden aan het toegekende formatiebudget.

Ten opzichte van 2021-2022 zijn de budgetten voor 2022-2023 in totaal gedaald met 0,88%. Dit heeft te maken met de afname van het aantal leerlingen categorie 3 (hoeveelheid).

Overzicht formatiebudgetten 2022-2023

(formatie in fte's, budget x € 1.000)

Brin	School	Leerlingen-	Formatie*				Budget
		aantallen	Directie	OP	OOP	Totaal	
00LD	School Lyndensteyn	192	2,8000	29,9600	30,6300	63,3900	3.964
00RS	Talryk	185	3,4500	25,5700	30,0300	59,0500	3.697
02XF	De Wingerd	249	3,2000	29,6500	37,2900	70,1400	4.706
03PB	SO Keurryk	153	2,6000	16,4900	22,0900	41,1800	2.511
08ST	Piet Bakker	100	1,8000	12,6000	12,8600	27,2600	1.882
19TX	Duisterhoutschool	118	1,8000	14,0700	18,1300	34,0000	2.059
26LD	It Twalûk	185	2,9400	19,3600	24,8400	47,1400	3.246
Scholen	Participatiebudgetten		0,0000	0,0000	5,0000	5,0000	300
bovenschools	Vervangingspool		0,0000	5,0000	5,0000	10,0000	861
bovenschools	Bestuursbureau		1,4000	0,2000	4,4000	6,0000	722
Totaal		1182	19,9900	152,9000	190,2700	363,1600	23.948

Bijlage B Verbijzondering exploitatietekort 2022

In de toelichting (hoofdstuk 3) is aangegeven dat er over 2022 voor de zesde keer op rij een negatief saldo begroot wordt, met als doel om extra te investeren in het onderwijs (impuls-investeringen). Over het kalenderjaar 2022 is het saldo € 590.000 negatief. Dit is in overeenstemming met de beleidslijn uit het vermogensbeleid, waarin een beroep op de betreffende bestemmingsreserves mogelijk is gemaakt. Hieronder wordt aangegeven, hoe de financiële ruimte die zo ontstaat wordt aangewend. (zie Kaderbrief).

Onderwijsontwikkeling

- Digitaal systeem aanschaffen om de onderwijsresultaten inzichtelijk te maken
- Onderwijs; versneld digitale leermiddelen aanschaffen i.v.m. vraag naar digitaal onderwijs
- Traject diplomering; vanaf 2022 is een diploma verplicht deze moet ontwikkeld worden
- Digitaal portfolio voor leerlingen; deze is er nog niet, de papieren versie moet overgezet worden
- Communicatie intern; verder uitbouwen van Intranet en in de Cloud werken
- Cyclus Onderwijskwaliteit; uitleg schrijven en digitaliseren (animatie maken)

Personeelsbeleid

- Professionalisering; extra investering voor professionaliseringactiviteiten (o.a. inhuur sprekers)
- Vitaliteit; nieuw onderdeel binnen strategische personeelsplanning
- Boeien en Binden; inzet van projectleider Regionale Aanpak Personeelstekort
- Reglement wijzigingen Participatiefonds per 01-01-2022 waardoor WW-kosten deels (50% of 10%) ten laste komen van het bestuur.
- Communicatie extern; promotie(film) en campagne SO Fryslân als werkgever
- Bekwaamheidsdossier; digitaal instrument ter ondersteuning van de gesprekkencyclus
- Projectleider ondersteuning van stagiaires (MBO en HBO Leerateliers en AD opleiding)

Financiën

- Verder investeren in zonnepanelen om op termijn energie neutraal te zijn.
- Extra middelen i.v.m. Corona

Bijlage C Bronnen

Voor het samenstellen van de begroting is gebruik gemaakt van de vastgestelde Planning & Control-cyclus en hebben schooldirecteuren, de onderwijskundige, P&O en de controller een belangrijke bijdrage geleverd. Daarnaast is er gebruik gemaakt van de volgende stukken:

- Kaderbrief 2022-2025 september 2021[5]
- Strategisch Beleidsplan 2019-2023[6]
- Financieel Risicoprofiel juli 2019[7]

[5] Goedgekeurd door de RvT d.d. 22-09-2021
[6] Goedgekeurd door de RvT d.d. 19-06-2019
[7] Behandeld binnen de Financiële Commissie d.d. 03-09-2019